

**Szkoła ponadpodstawowa
ZAJĘCIA WYCHOWAWCZE,
JĘZYK POLSKI**

**Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji
Narodowej z dn. 2 marca 2018 r.)**

Scenariusz z wykorzystaniem nowych mediów
i pracy w grupach (90 min)

Gen Z

— pokoleniowe piętno i ponadpokoleniowe prawo.

Kim są bohaterowie *Piosenek o miłości*?

Opracowali: Małgorzata Bazan i Maciej Dowgiel

Uznanie autorstwa. Użycie niekomercyjne. Na tych samych warunkach. 4.0 Międzynarodowe

Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją.

creativecommons.org

Scenariusz lekcji powstał w ramach Światowego Dnia Własności Intelektualnej

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

Cele lekcji:

Uczeń lub uczennica:

- rozpoznaje wyznaczniki pokolenia Z;
- wskazuje wyznaczniki pokoleniowe występujące w kreacjach filmowych bohaterów;
- analizuje i interpretuje zachowania bohaterów filmowych;
- rozumie źródła buntu pokoleniowego;
- odnosi zachowania bohaterów romantycznych do bohaterów współczesnych;
- uczy się uczestnictwa w debacie;
- tworzy charakterystykę bohaterów filmowych;
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia;
- analizuje prawniczy tekst źródłowy;
- rozumie znaczenie praw autorskich dla twórców;
- rozróżnia prawa autorskie osobiste i majątkowe;
- wie, że twórczość podlega ochronie prawnej.

Metody:

- pogadanka heurystyczna
- prezentacja multimedialna
- cyfrowe karty pracy
- charakterystyka bohaterów filmu
- mapa myśli
- burza mózgów/giełda pomysłów
- analiza porównawcza
- myślenie krytyczne
- czytanie ze zrozumieniem
- analiza tekstu źródłowego

Środki dydaktyczne:

- komputer z dostępem do internetu
- projektor multimedialny do wyświetlenia prezentacji
- komputery lub tablety z dostępem do internetu dla uczniów i uczennic (ewentualnie BYOD)

Przygotowanie do lekcji:

Uczniowie i uczennice oglądają film *Piosenki o miłości* w reż. Tomasza Habowskiego, który stanowi punkt wyjścia do rozważań podczas lekcji.

Podstawa programowa z dn. 2 marca 2018 r.:

Język polski

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Kształtowanie dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i moralnej uczniów.
2. Rozumienie historii literatury i dziejów kultury jako procesu, a także dostrzeganie roli czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na ten proces.
5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.
8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym.
9. Kształcenie umiejętności rozumienia roli mediów oraz ich wpływu na zachowania i postawy ludzi, a także krytycznego odbioru przekazów medialnych oraz świadomego korzystania z nich.

10. Budowanie systemu wartości na fundamencie prawdy, dobra i piękna oraz szacunku dla człowieka.

11. Kształcenie umiejętności rozpoznawania i wartościowania postaw budujących szacunek dla człowieka (np. wierność, odpowiedzialność, umiar) oraz służących budowaniu wspólnot: państwowej, narodowej, społecznej (np. patriotyzm, sprawiedliwość, obowiązkowość, szlachetność, walka, praca, odwaga, roztropność).

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji.

2. Wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach ustnych i pisemnych.

3. Kształcenie umiejętności formułowania i uzasadniania sądów na temat dzieł literackich oraz innych tekstów kultury.

IV. Samokształcenie.

1. Rozwijanie zainteresowań humanistycznych.

5. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań poprzez udział w różnych formach aktywności intelektualnej i twórczej.

6. Umacnianie postawy poszanowania dla cudzej własności intelektualnej.

7. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

ZAKRES PODSTAWOWY

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;

8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;

- 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;
- 10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;
- 11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;
- 15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;
- 16) rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;

IV. Samokształcenie.

- 2) porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;

Informatyka

V. Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa.

Zakres podstawowy. Uczeń:

- 1) postępuje zgodnie z zasadami netykiety oraz regulacjami prawnymi dotyczącymi: ochrony danych osobowych, ochrony informacji oraz prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w dostępie do informacji; jest świadomy konsekwencji łamania tych zasad;

Przebieg lekcji:

Nauczyciel/ka prezentuje uczniom i uczennicom charakterystykę pokolenia Z. Może w tym celu posłużyć się prezentacją, w której opisane zostały podstawowe wyznaczniki pokoleniowe, związane z wiekiem, postawą wobec życia, nastawieniem do pracy, buntem i wyglądem. Link do prezentacji: view.genial.ly/627f9fb009d310001894d54e (bit.ly/3yOPRy2) (Prezentacja składa się z trzech części i dotyczy wszystkich wspomnianych w scenariuszu zajęć zagadnień: pokolenia Z, buntu romantyków oraz praw autorskich.).

W kolejnych krokach na specjalnie przygotowanych kartach pracy do uzupełnienia na tablecie lub komputerze, prowadzący/a prosi uczniów i uczennice, aby stworzyli patchwork typowego reprezentanta pokolenia Z. W swojej pracy uczniowie i uczennice powinni kierować się wiadomościami zdobytymi podczas pierwszej części lekcji oraz własnymi obserwacjami codzienności. Po wykonaniu zadania następuje prezentacja efektów pracy uczniów i uczennic. Link do karty pracy: view.genial.ly/62823bd5fd518f0018f59bc6 (bit.ly/3Mm7RE1). Uwaga! Nie ma możliwości zapisania wyników pracy. Po wykonaniu zadania należy zrobić zrzut ekranu z wykonaną pracą.

Następnie, w toku rozmowy podsumowującej, uczniowie i uczennice starają się wskazać, które cechy charakterystyczne dla pokolenia Z widoczne były w wyglądzie i postawach bohaterów filmu *Piosenki o miłości* — Alicji i Roberta. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, warto dać uczniom i uczennicom chwilę na zanotowanie własnych spostrzeżeń. Mogą to zrobić na przygotowanej przez nas karcie pracy: view.genial.ly/62824b5dc0f30f00118c26ef ([/bit.ly/3Nh8dMb](http://bit.ly/3Nh8dMb)). Uwaga! Nie ma możliwości zapisania wyników pracy. Po wykonaniu zadania należy zrobić zrzut ekranu z wykonaną pracą.

W kolejnym etapie zajęć nauczyciel/ka wraz z uczniami i uczennicami określa problemy współczesnych, młodych ludzi u progu dorosłego życia. Podstawą jest tutaj odniesienie do filmu. Nauczyciel/ka pyta: Z czym muszą się zmierzyć, aby jak najlepiej, a jednocześnie w zgodzie ze sobą funkcjonować w rzeczywistości? Można w tym celu można przygotować mapę

problemów poprzedzoną burzą mózgow przeprowadzoną w zespołach składających się z czterech lub pięciu osób. Po wykonaniu zadania należy omówić efekty pracy.

Nauczyciel/ka omawia zagadnienie, jakim jest bunt wobec starego pokolenia. Aby wpisać się w schemat podstawy programowej, można to zrobić na podstawie bohaterów romantycznych. Pomocna w tym będzie przygotowana przez nas prezentacja. Kolejnym krokiem jest ćwiczenie polegające na dopisaniu do postaci Roberta i Alicji elementów, przeciwko którym się buntują. Schemat do wypełnienia w formie cyfrowej załączony jest do scenariusza: view.genial.ly/628a8101b8b7d200114d80d0, bit.ly/3yS96qv. Uwaga! Nie ma możliwości zapisania wyników pracy. Po wykonaniu zadania należy zrobić zrzut ekranu z wykonaną pracą.

Kolejnym elementem zajęć jest wprowadzenie zagadnień związanych z prawem autorskim. Warto refleksję na ten temat podzielić na dwie części. 1. Etyczną 2. Prawną. Uwzględniając oba aspekty, należy przeanalizować decyzję Roberta związaną z wymuszeniem na Alicji sprzedaży praw autorskich do słów oraz pomysłów na melodie. Ważna jest także refleksja młodzieży nad sytuacją, w której zostaje postawiona Alicja. Należy zwrócić tu uwagę na prawo twórcy do własnego dzieła, które jest niezbywalne i przynależne każdemu człowiekowi. W tym przypadku dobrym pomysłem na ćwiczenie może okazać się krótka debata klasowa lub giełda pomysłów, np. pt. Robert postąpił uczciwie, odkupując od Alicji prawa majątkowe do utworów (piosenek).

Lekcję zamyka prezentacja, w której nauczyciel/ka prezentuje wybrane elementy prawa autorskiego związane z własnością utworu oraz wyjaśnia, czym w ogóle jest utwór. Warto pokazać przykładowe umowy dotyczące zbycia praw majątkowych do dzieła oraz wskazać miejsca, w których można uzyskać pomoc, kiedy prawo autorskie jest łamane.

Praca domowa:

Zadaniem domowym uczniów i uczennic jest napisanie przykładowej umowy, uczciwej dla obu stron, w której przekazują oni prawa do użytkowania własnego dzieła np. piosenki,

opowiadania, komiksu innej osoby, instytucji, wydawcy lub producenta. W umowie należy uwzględnić pola do eksploatacji utworu.

Proponowana bibliografia:

Niepewność działa na mnie kreatywnie. Wywiad z Tomaszem Habowskim dla Legalnej Kultury,
legalnakultura.pl/pl/czytelnia-kulturalna/rozmowy/news/3692,niepewnosc-dziala-na-mnie-kreatywnie, bit.ly/3MhLgbV.

Załączniki:

Karta pracy „Pokolenie Z”:

<https://view.genial.ly/62823bd5fd518f0018f59bc6> (<https://bit.ly/3Mm7RE1>)

Karta pracy pokoleniowe cechy Alicji i Roberta:

<https://view.genial.ly/62824b5dc0f30f00118c26ef> (<https://bit.ly/3Nh8dMb>)

Karta pracy bunt Alicji i Roberta:

<https://view.genial.ly/628a8101b8b7d200114d80d0>, (<https://bit.ly/3yS96qv>)

Prezentacja do scenariusza:

<https://view.genial.ly/627f9fb009d310001894d54e> (<https://bit.ly/3yOPRy2>)

